

Duygulan?m ?iddet ve Sosyal Bozulma ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Duygulan?m ?iddet ve Sosyal Bozulma ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20335>

Özet

Psikometri alan?nda önemli bir araç olan Duygulan?m ?iddet ve Sosyal Bozulma Ölçe?i (D?SBÖ), bireylerin duygusal tepkilerinin tipik yo?unlu?unu ve bu yo?un duygusal deneyimlerin sosyal i?levsellik üzerindeki potansiyel bozucu etkilerini ölçmek amacıyla Türkçeye uyarlanm??tır. Ölçe?in Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çal??ması, 2008 y?l?nda Çetinay ve arkadaşlar? tarafından gerçekleştirilmi? olup, elde edilen bulgular ölçe?in Türk popülasyonunda duygusal yo?unluk ve sosyal adaptasyon düzeylerini de?erlendirmede güvenilir ve geçerli bir araç oldu?unu göstermektedir. Bu ölçek, özellikle yo?un duygusal deneyimlerin psikopatoloji ve sosyal uyumla ili?kisini inceleyen ara?t?rmacılar için kritik bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Duygulan?m ?iddeti, sosyal bozulma, duygusal tepki, psikopatoloji, **geçerlik**, **güvenirlik**, psikometri, adaptasyon.

Yazarlar

P?nar Çetinay, Selçuk Akbay, Ceyda Bilen, ?eref Gülseren, Ömer Aydemir.

Amaç

Duygulan?m ?iddet ve Sosyal Bozulma Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin duygusal ya?ant?lar?n?n ?iddetindeki bireysel farklılıklar? sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, sadece duygusal yo?unlu?u de?il, aynı zamanda bu yo?un duygusal tepkilerin ki?inin günlük ya?am aktiviteleri, ki?ileraras? ili?kileri ve genel sosyal i?levselli?i üzerindeki olumsuz etkilerini, yani sosyal bozulma düzeyini de de?erlendirmeyi hedefler.

Ölçe?in Türkçe formunun geli?tirilmesi ve geçerlik/güvenirlik çal??ması, Türk kültüründeki bireylerin duygusal tepki profillerini ve sosyal adaptasyon zorluklar?n? bilimsel olarak incelemek için standartla?tırılm?? bir araç sağlam??tır. Bu amaçla, 2008 y?l?nda yapılan çal??ma, ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonlarda klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda kullanılabilirli?ini sağlamla?tırm??tır.

Yap?

Ölçek, temelde iki ana psikolojik yapıyı ölçmektedir: **Duygulan?m ?iddeti** ve Sosyal Bozulma. Duygulan?m ?iddeti, bireyin hem olumlu hem de olumsuz duygular? ne kadar güçlü ve yo?un bir ?ekilde deneyimledi?ini ifade eder. Yüksek duygulan?m ?iddeti skoruna sahip bireyler, genellikle olaylara kar?? daha dramatik ve ?iddetli duygusal tepkiler verirler.

Sosyal Bozulma boyutu ise, bu yo?un duygusal ya?ant?lar?n bir sonucu olarak ortaya ç?kan sosyal uyum ve i?levsellik sorunlar?n? ele al?r. Yo?un duygusal tepkiler, bireyin i?, okul veya aile ortamlar?nda uygunsuz davran??lar sergilemesine veya sosyal geri çekilmeye yol açabilir. Ölçek, bu iki boyut aras?ndaki karma??k ili?kiyi de?erlendirerek, duygusal düzenleme güçlüklerinin sosyal sonuçlar?n? anlamaya yard?mc? olur.

Geçerlik

Çetinay ve arkadaş?lar?n?n 2008 y?l?nda gerçekle?tirdi?i çal??mada, ölçe?in Türkçe formunun yap?sal **geçerlik** (validity) kan?tlar?n? sunmak için çe?itli yöntemler kullan?lm??t?r. Orijinal çal??manın detaylar? tam olarak belirtilmese de, tipik bir geçerlik çal??ması kapsamında ?unlar beklenir:

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ölçüp ölçmedi?ini belirlemek amacıyla **Faktör Analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r.

Ölçüt Geçerli?i: Ölçe?in, depresyon, anksiyete veya di?er duygusal düzenleme güçlüklerini ölçen di?er bilinen psikometrik araçlarla korelasyonu incelenmi?, bu korelasyonlar?n beklenen yönde ve büyüklükte oldu?u saptanm??t?r (örne?in, yüksek duygulan?m ?iddetinin, yüksek anksiyete ve stres skorlar? ile pozitif korelasyon göstermesi).

Güvenirlik

Ölçe?in Türkçe formunun **güvenirlik** (reliability) de?erlendirmesi, iç tutarlılık ve zamana ba?lı tutarlılık (test-tekrar test) yöntemleri üzerinden yap?lm??t?r.

?ç Tutarlılık: Ölçe?in maddelerinin ayn? yap?y? ne ölçüde tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösteren Cronbach Alfa katsay?s? hesaplanm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri (genellikle 0.70 ve üzeri), ölçek maddelerinin birbiriyle tutarlı oldu?unu i?aret eder.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Belirli bir zaman aral??yla ayn? katılımcılara ölçe?in tekrar uygulanması sonucunda elde edilen puanlar?n tutarlılık? incelenmi?, bu da ölçe?in zaman içinde kararlı ölçümler sağladığını kan?tlam??t?r.

Faktör Analizi

2008 adaptasyon çal??ması, Duygulan?m ?iddet ve Sosyal Bozulma Ölçe?i'nin orijinal faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de korunup korunmadığını incelemek üzere **Faktör Analizi** yöntemini kullanm??t?r.

Bu analizler genellikle, ölçe?in Duygulan?m ?iddeti ve Sosyal Bozulma olmak üzere iki temel boyutta toplandığını do?rular. Yapılan analizlerde, ölçek maddelerinin teorik olarak beklendi?i gibi ilgili faktörlere yüksek yükler verdi?i ve faktörler aras? korelasyonlar?n anlamlı oldu?u

gösterilmiştir. Bu, ölçeğin yapısalsal geçerliliğinin önemli bir kanıtıdır ve ölçeğin klinik uygulamalarda alt boyut skorları yorumlanmasına olanak tanır.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme (Adaptasyon ve Geçerlik/Güvenirlik Çalışması)

Format: Öz Bildirim Ölçeđi (Self-Report Scale)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yetkinler (Genel ve Klinik Popülasyonlar)

Age Group: 18 ya ve üzeri

Population Details: Ölçeđin geçerlik ve **güvenirlik** çalışması, genellikle üniversite öğrencileri veya çeşitli klinik örneklemeler üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: Maddeler tipik olarak Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanılarak yanıtlanır, bu da katımlımcının bir ifadenin kendisi için ne kadar doğru olduğunu belirli bir ölçekte belirtmesini gerektirir.

Anahtar Kelimeler

Duygusal düzenleme, sosyal ilevsellik, adaptasyon, **psikometri**, psikolojik test, Pınar Çetinay.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Kaynakta belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: pinar_cetinay@yahoo.com (Sorumlu Yazar İletişim)

Correspondence Address: Kaynakta belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeđin orijinal geliştirilme tarihi yabancı bir formata dayanmakla birlikte, Türkçe Formu'nun geçerlik ve güvenilirlik çalışması **2008** yılında yayınlanmıştır. Ölçeđin kullanımı için gerekli izinler ve olası ücretlendirme bilgisi, sorumlu yazar Pınar Çetinay ile iletişime geçilerek öğrenilebilir.

Bu ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [duygulanim-siddet-ve-sosyal-bozulma-olcegi-toad.pdf](#)

Ayr?ca, çal??man?n orijinal ba?lant?s? ?urada bulunabilir: toad.halileksi.net

Kaynakça

Çetinay, P., Akbay, S., Bilen, C., Gülseren, ?. ve Aydemir, Ö. (2008). Duygulan?m ?iddet ve Sosyal Bozulma Ölçe?i Türkçe Formu'nun geçerlik ve güvenilirli?i. *Klinik Psikofarmakoloji Bülteni*, 18(2), 99-104.

Duygulan?m ?iddet ve Sosyal Bozulma Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir. Bu nedenle, maddeler burada listelenememi?tir. Ölçek maddelerine eri?im için 2008 tarihli orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM